

Bölüm 1

EVLİLİĞİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER: ADANA İLİ ÖRNEĞİ

Beyza ÖZDAMAR¹
Gülşen KIRAL²

GİRİŞ

Aile toplumun en önemli yapı taşlarından biridir. Ailenin temeli, bağlılık, sadakat ve sorumlulukları yerine getirme gibi birçok vaatte bulunan çiftlerin evlenmesiyle atılmaktadır. Aile, bireyin dünyaya geldiğinden itibaren içinde bulunduğu temel yapı taşı olarak adlandırılır. Evlendikten sonra, bireyler birlikte yaşamaya başlar ve aile ortamlarında doğacak çocuklarını yetiştirir. Yeni doğan bireye güvenli bir ortam kurmak, en temel bileşen olarak sevgi-şefkat göstermek ve bireyin ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlayan yapıdır (Bayer, 2013). Bu yapının oluşması amacıyla yapılan evliliklerde öncelikle evlilik yapısının korunması, çiftler arasında huzurlu bir ortam oluşturulması, eğer ki görüş farklılıkları yaşanıyor sa ayrılıkların yaşanması gibi durumlar süregelir (Yalçın, Kılıçoğlu ve Acar, 2017). Son istatistiklere bakıldığında TÜİK' in açıklamış olduğu verilerde Türkiye' de 2018 yılına kadar evlenen evli çiftlerin sayısının 553 bin 202 'e yükseldiği, kaba evlenme hızının binde 6,80 düşmüş olduğu tespit edilmiştir.

Evliliğin kalitesi, evlenme çiftlerin değerlendirilmesinin yanı sıra uyum, memnuniyet ve mutluluk kavramlarıyla belirlenir. Evlilik uyumu, evliliklerinde genel bir mutluluk ve memnuniyet duygusunun olduğu çiftler arasındaki zihinsel durum olarak tanımlanabilir. Bu nedenle, karşılıklı endişe, dikkat, anlayış ve kabul ile karakterize eşler arasında tatmin edici bir ilişki yaşamaya çağırır. Tüm evlilikler bir veya başka bir şekilde mutluluğu amaçlamaktadır. Çoğu çift evlendiklerinde beklentilerle doludur. Beklentilerden bazıları gerçekçi, bazıları ise gerçekçi olmaz. Bu evliliğin karmaşık doğası gereğidir ve her birey bir evren kadar karmaşıktır. Mutluluk, memnuniyet ve beklentilerin karşılanması ancak ortak bir evlilik anlayışına yol açan karşılıklı uyumla mümkün hale gelir (Janetius, 2019). Çiftlerin yaşları, evlenme biçimleri, eğitim seviyesi, evlilik süresi, aralarındaki iletişim, arzu ve beklentilerini yerine getirme, ortak kararlar alma, aile ve akraba ile ilişkiler,

¹ Yüksek Lisans Öğr., Çukurova Üniversitesi, beyzaozdamar01@gmail.com

² Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi, gkiral@cu.edu.tr

yaşları ile paralellik göstermektedir. Yapılan çalışmada Adana şehrinde yaşayan ve araştırma grubunda yer alan kadınların ortalama yaşı 35, erkek katılımcıların ise ortalama yaşınının 38 olduğu saptanmıştır. Bu katılımcıların evlenme yaşları da, kadınlar da 23 iken erkekler de 26'dır. Katılımcıların ortalama evlilik yaşı ile eğitim seviyesi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Eğitim seviyesi arttıkça, bireyin ortalama evlenme yaşınının da arttığını görülmüştür. Evliliği etkileyen faktörlerin cinsiyete göre farklılık gösterip, göstermediğini analiz etmek amacıyla bağımsız örneklem t testi uygulanmıştır. İncelemeye alınan faktörlerden; dini yaklaşım, etnik yapı ve dış görünüş değişkenleri %5, kişilik ve aile yaşantısı değişkenleri %10 önem düzeyinde anlamlı iken siyasi görüş değişkenine göre cinsiyetler arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna varılmıştır.

Bu çalışma, literatürde yapılan diğer çalışmalara bakıldığında; Yalçın (2014), Yalçın, Acar ve Kılıçoğlu (2017), Yılmaz ve Avcı (2015) çalışmalarını desteklemektedir.

Evliliklerde mutluluğu ya da mutsuzluğunu öngörmeden önce, bireylerin kendi içinde mutlu olup olmadığına bakılması gereklidir. Çünkü kişi genel olarak mutsuz ise bu durum ister istemez eşini de etkileyecek çiftler arasında istenmeyen sorunlar doğurabilecektir. Bunun yanında ebeveynleri boşanmış veya ayrı olan ya da sorunlu bir aile geçmişine sahip olan bireylerin yaşadıklarının az da olsa evliliklerini etkileyeceği beklendiğinden, bu durumların evlilikte hangi faktörleri etkileyebileceği konusunda Adana ili halkının fikirlerinin alınması ve çalışmada ki benzer soruların bekar bireylere de sorulup evli bekar bakış açısından karşılaştırılma yapılması planlanmaktadır.

KAYNAKLAR

1. Ayten, Y., & Avcı, İ. (2015). 15-49 Yaş Grubu Evli Kadınların Bazı Toplumsal Cinsiyet Özellikleri İle Evlilik Uyumluluğu Arasındaki İlişki. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4(2).
2. Bayer, A. (2013/2). Değişen Tablumsal Yapıda Aile. *Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 4(8).
3. Bedir, İ. (2018). *Evli Bireylerde Evlilik Doyumunu Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi*. Arel Üniversitesi, Psikoloji Yüksek Lisans Programı, İstanbul.
4. Çağ, P., & Yıldırım, İ. (2013). Evlilik Doyumunu Yordayan İlişkisel ve Kişisel Değişkenler. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(39), 13-23.
5. Gümüş, H. (2015, Ağustos). Evli Bireylerin Sosyal Destek Düzeyleri İle Yaşam Doyumları Ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(3).
6. Janetius, S. (2019). Marriage and Family Counselling. 103-107.
7. Karadağ, Ş. (2015). *Evlilik Uyumu İlişkisinde Aile İçi İletişimin Rolü: Konya Örneği*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
8. Mutlu, B., Erkut, Z., Yıldırım, Z., & Gündoğdu, N. (2018). A review on the relationship between marital adjustment and. *Rev Assoc Med Bras*, 3(64), 243-252.
9. Özen Rıza, S. (2016). *Evli Bireylerin Bilişsel Duygu Düzenleme Stratejilerinin Psikolojik İyi Oluşları Ve Evlilik Doyumları İle İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Programı, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikolojisi.

İktisadi ve İdari Bilimler Araştırmaları

10. Polat, D. (2006). *Evli Bireylerin Evlilik Uyumları, Aldatma Eğilimleri Ve Çatısma Eğilimleri Arasındaki İlişkilerin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü , Psikoloji Bölümü, Ankara.
11. Soylu, Y., & Kabasakal, Z. (2016). Evli Bireylerin Evlilik Doyumunun Cinsiyet ve Eş Desteęine Göre İncelemesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(4).
12. Tutarel Kışlak, H., & Göztepe, I. (2012). Duygu Dışavurumu, Empati, Depresyon Ve Evlilik Uyumu Arasındaki İlişkiler. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(2).
13. Yalçın, H. (2014, Şubat). Evlilik Uyumu İle Soyo-demografik Özellikler Arasındaki İlişi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(1).
14. Yalçın, H., Arslan Kılıçoğlu, E., & Acar, A. (2017, Ekim). Gençlerin Evlilik Ve Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(52)